

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENTE:
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 150 Lei

Eugenia creștină

De o vreme incoace tot mai mult se vorbește despre un lucru, care nu e destul de limpede pentru toți. Acest lucru se numește, cu un cuvânt grecesc: eugenie. In limba noastră, înțelesul este neam bun, nobleță, iar înțelesul ce i se dă de către medici, este innobilarea, infrumusețarea, întărirea trupeză și sufletească a unui popor sau a neamului omenesc întreg.

Are rost să vorbim despre aceasta într'o revistă bisericească? Credem că are. Dacă e vorba de innobilarea omului și trupeză și sufletește, e trebuință să cunoaștem ceva din felul cum s'ar putea infăptui.

De altfel însaș sfânta Evanghelie, prin gândurile cuprinse în ea, ne dă acest prilej și ne pune această datorie. Iată un singur stih: „Și de iubiți pe cei ce vă iubesc cu multămire aveți? Că și păcătoșii iubesc pe cei ce îi iubesc” (Luca 6, 32).

Eugenia nu este noutate. Gândul este foarte vechiu și am putea vorbi despre trei feluri: eugenia păgână, eugenia modernă și eugenia creștină.

1. La păgâni se dezvoltase un adevărat cult al eugeniei, mai ales la Grecii vechi. Idealul vieții era sănătatea și frumusețea. Mijloacele în acest scop au fost toate sporturile. Pentru răspândirea cât mai largă a gândului de innobilare trupeză au slujit artele: poezia preamărea puterea, iscusința sau frumusețea. Muzica asemenea. La serbări se preamăreau în cântări cei mai frumoși, cei mai tari și cei mai iscusiji atleți. Epopeia Iliada, care a fost ca o carte sfântă la grecii păgâni, povestind războiul Troiei, dela început și până la sfârșit este o preamărire a frumuseții și a puterii trupeză. Vechii Romani au împrumutat dela Greci râvna spre eugenie, fără să fi atins culmea ca la Greci. Invățații Romani citeau și admirau Iliada grecească, cumpărau minunatele statui grecești și se minunau de frumusețea și de puterea tru-

peză pe care le infățișau, fără să fi putut sculpta și ei ceva asemănător.

Eugenia păgână a fost dusă până la uciderea neputincioșilor. Copiii bicisnici erau lepădați pe o stâncă (Taigetos), de unde numai vulturii sau alte sălbăticiuni se hrăneau cu ei. Slăbănogii, uriiți, schilozii și alți neisprăviți n'aveau ce căuta pe lume. Unul dintre cei mai mari înțelepți (Plato) învăța, că „să fie lăsați să moară cei cu corpul rău întocmit, iar cei răi la suflet și cu neputință de îndreptat, să fie uciși” (Mehedinți: Trilogii, pag. 225).

2. Eugenia modernă își are începutul în cea păgână. Fiind oarecum o reluare a eugeniei vechi, eugenia modernă dă o mare însemnătate sporturilor, dezvoltării trupeză, dar prea în paguba celei sufletești. Poate fi cineva cât de ticălos, de imoral, de căpetenie este să fie bun fotbalist, bun de sport. In unele țări a ajuns culmi nebănuite în frumusețe, în tărie chiar și în înălțime. Tot în aceste țări a trebuit să se ivească însă și medici cu renume mare, care au constatat că sporturile și dezvoltarea trupeză prin sporturi nu sunt așa de folositoare precum s'ar crede. Unul dintre acești medici spune într'o carte a sa, că dezvoltarea trupeză e o pagubă pentru suflet. Din ce trupul ia o creștere mai mare, din ce sufletul se slăbănogește se îngustează (Alexis Carrel). Sportul modern nu poartă grije de suflet, cum purta eugenia veche a grecilor.

Dacă vechii Greci și Romani erau de părerea că mintea sănătoasă sălășluște în corp sănătos, eugenia modernă a dat prilej medicilor să constate, că părerea păgână nu este bună.

Un învățat al nostru ne spune, că strămoșii noștri, dacii, aveau o învățătură contrară învățăturii greco-romane, contrară dar mai frumoasă și mai ales bună și nemincinoasă: „că nu poate să fie trup sănătos fără suflet sănătos”. Această întâietate a sufletului o avem dela un

mare înțelept al Dacilor, care era în așa de mare cinste, încât unii învățați de azi țin că ar fi fost un fel de zeu al strămoșilor noștri (Zamolxe). Invățătura lui, că nu poate să fie trup sănătos fără suflet sănătos, este foarte aproape de învățătura, că ce ar folosi omului de ar dobândi toată lumea, iar sufletul și l-ar pierde?

3. Cu aceasta am ajuns la eugenia creștină. În ce stă eugenia creștină? Pilda fiului rătăcit, cea despre oaia pierdută, mila față de slăbănogi și de tot felul de bolnavi, iertarea dușmanilor când El era răstignit pe cruce și fiecare pagină din sfânta Evanghelie răspunde la întrebare și răspunsul este acesta: Iubirea care ridică pe cel căzut în neputință, în mizerie. Unul dintre proorocii Vechiului Testament profetea despre Mântuitorul: „*Trestie zdrobită nu va frânge și feștilă care pâlpe nu va stinge...*” (Isaia); iar în alt loc același profetea: „*Duhul Domnului peste mine, pentru că m'a uns să binevestesc săracilor. M'a trimis să vindec pe cei zdrobiți la inimă, să propoveduesc robilor iertare și orbilor vedere. Să slobozesc pe cei apăsați...*” Iată eugenia creștină.

Ar fi cu putință o eugenie de aceasta și astăzi? Evanghelia răspunde: Și de iubiți pe cei ce vă iubesc, ce mulțămire aveți?

A iubi pe cel tare, pe cel frumos, poate să fie ceva de tot firesc, dar nu e nici un merit. A pune însă mâna pe rană ca să o pansezi, a spune bolnavului o vorbă de îmbărbătare, a rosti o rugăciune pentru sănătatea lui, înseamnă să-l faci să-și simtă puterea sufletului crescând și sufletul întărit îi va reface și sănătatea trupului.

Iubirea și fapta de iubire arătată celor neputincioși le aduce un fior, sau cum zice în cărți aduce emoții. Un înțelept spunea despre emoții că ele sunt izvor de viață: „*Puțin îmi pasă de teorii, chiar dacă le primesc, voiu cere să rămân liber, să mă port cum vreau...* Emoția însă mă pătrunde și atunci voiu lucra după porunca ei” (Bergson, citat în Trilogii, 271).

Un exemplu din școală poate fi înțeles și pentru familie și pentru marea societate. Invățătorul privea ce lucrează la ora de desen cel mai slab din clasă. Desena și el, dar foarte rău. S'a uitat la desen, s'a uitat la elev. Era un băiat slab, palid și de o urâtenie cum numai rar găsești. Invățătorului i s'a făcut milă de bietul copil, iar acesta tremura simțindu-se urmărit de privirea învățătorului.

— Bine-i, Gheorghită. Dă-i înainte, că-mi place cum desemnezi. Te uită însă la tablă cum am făcut eu masa. Șterge aci și trage o linie

mai dreaptă. Așa. Vezi că știi desemna. Făcându-l să-și îndrepte desemnul, încurajându-l mereu, la sfârșitul orei i-a ridicat tablă s'o arate clasei. „*Uitați-vă să vedeți ce bine a desemnat Gheorghită*”. Din acel ceas Gheorghită desemna tot mai bine, ba își dădea silința și la celelalte obiecte. Până la sfârșitul anului a trecut dela coada clasei între mijlocași. Nici fața nu-i era așa palidă și întunecată.

Și nu este slăbănogie, sau neputință care să nu poată fi cât de puțin îndreptată. Fie în școală, fie în familie, în atelier, în armată, cei slabi au trebuință de fiorul înviorător al emoției. Aci începe eugenia creștină. Iar ca să se poată înfăptui fiorul emoției, cei slabi au trebuință de încurajare, de întărirea sufletului.

Iar aceasta li se poate da, dacă avem un strop de iubire creștinească față de ei.

Vechii păgâni îi aruncau fiarelor, căci nu știau că un suflet întărit poate întări și un corp becisnic.

Eugenia modernă strivește sufletul sub greutatea cărnii.

Vechii Daci, cu privirea îndreptată până dincolo de lumea aceasta, ne chiamă să înțelegem întâietatea sufletului și puterea lui de a reface corpul slăbănogit.

Iar Hristos Mântuitorul ne poruncește să ridicăm pe cei neputincioși prin iubire încurajatoare.

De iubiți pe cei ce vă iubesc, ce mulțămire aveți? Cercetați bolnavii cunoscuți, cercetați răniții din război. E bine să le duceți și ceva de mâncare, căci iubirea se arată și prin aceasta. Duceți-le mai ales sufletul iubitor, o vorbă de îmbărbătare și veți simți în inimile voastre o mare și negrăită mulțămire.

F. C.

Arta, factor educativ în învățământul religios

Obiectivul principal în vederea căruia se aplică toate metodele cuprinse în termenul generic de educație este sufletul. Sufletul, partea spirituală, este elementul în funcție de care se pun toate problemele; și în legătură cu el se dau soluțiunile toate, în cadrul acestui ram de activitate omească, în domeniul educației.

Dintre toate felurile de educație, învățământul religios este cel mai aproape de suflet. Educația religioasă, mai mult decât toate celelalte, se preocupă în mod deosebit de partea spirituală; lucrează cu sufletul omului.

Pentru a-și ajunge și realiza menirea, un principiu de absolută necesitate este acesta: a cunoaște, a pătrunde și a stăpâni sufletul. Fără stăpânirea sufletului cu care trebuie să lucrezi nu se poate realiza nimic.

Catihetul nu trebuie să neglijeze niciuna dintre cărările ce-l duc către sufletul elevilor săi; pe toate trebuie să le cunoască bine și să le utilizeze pe toate.

Un mijloc excelent de educație este arta. Artă sub toate manifestările ei îngăduie cele mai intime apropieri sufletești și din apropiere rodește cunoașterea.

Cercetat din acest punct de vedere învățământul nostru, ne convingem că arta nu este utilizată în măsura meritată, nu i se dă cuvenita importanță. În afară de producțiunile literare și muzicale — acestea într-o infimă măsură — arta, este cu totul absentă din învățământul religios ce se predă în școlile noastre.

Sub cea mai atrăgătoare și mai plastică formă a sa — pictura bisericească, — arta nu are loc între mijloacele catihetului ortodox. S'au ridicat puține și răzlețe glasuri care puneau cândva problema utilizării acestui aspect al artei — pictura — în educația religioasă; s'a ajuns să se recomande cu căldură și entuziasm această inovație, scoțându-se în relief eficacitatea prodigioasă a picturii ca mijloc de educație. Ba chiar s'a recomandat și introducerea desenului în învățământul religiei. Se spunea că explicarea lecției de religie ar fi foarte nimerit să fie însoțită de desemnarea pe tablă de către propunător a scenelor despre care vorbește, iar după terminarea lecției ca aplicație s'ar putea da elevilor să copieze în caietele lor ceace s'a desemnat pe tablă sau să deseneze din memorie scena despre care li-s'a vorbit.

Urmările unui astfel de procedeu ar fi, se spunea, cam următoarele: atenția școlărilor ar fi mai ușor și mai mult captivată, fiind distrași de la alte preocupări, ar urmări mai îndeaproape lecția. Metoda intuiției — așa de mult laudată acum — și-ar găsi aplicare prin desen; făcându-se apel la simțul văzului, datele noi se imprimă mai puternic și rămân mai mult, memoria având în impresiile vizuale un puternic suport. Noțiunile prin desen ar fi expuse mai concret, ar fi plastificate; copiii mai viu impresionați ar învăța mai ușor, mai cu drag și ar reține mai mult timp materialul câștigat, — concretul fiind condiția optimă a asimilării. Desenul ar isca în sufletul elevilor emoție artistică, plăcere, și astfel cu timpul ar ajunge să se simtă legați sufletește de ora de religie, să-i atragă și s'o dorească. Toate aceste — adăugându-li-se și temeierile curentului intuiționist predominant în școala timpurilor noastre —

ar pleda pentru întrebuintarea pe o scară cât mai mare a desenului în predarea religiei în școlile primare. Rezultatele aceste succint schițate ne indică în desen un mijloc educativ de prima mână, desenul cale către suflet, factor de legătură sufletească între copii și religie.

Desenul ca factor educativ comportă cu toate aceste avantagii aparente și câteva inconveniente esențiale.

Privit din punct de vedere tehnic — ca factor al tehnologiei didactice, obiecțiunile ce i-se aduc nu sunt de așa natură ca să pledeze pentru desavuarea lui. Pentru transmiterea și fixarea cunoștințelor este chiar un auxiliar prețios și convine întru totul scopului tehnologiei; în celelalte părți ale învățământului se aplică în mod folositor. În educația religioasă care are cu totul alt scop principal decât acumularea de cunoștințe, în contra desenului se ridică serioase obiecțiuni.

Obiecțiunile mai puțin esențiale care țin de domeniul tehnicii de predare ale unei lecții s'ar reduce la următoarele: executând concomitent cu predarea lecției, desenul scenelor sau al obiectelor despre care vorbește, propunătorul riscă a pierde stăpânirea clasei; ocupat la tablă, neputând atrage întotdeauna întreaga atenție asupra sa și a lucrului său, copiii — lipsiți de supraveghere — își vor găsi altă îndeletnicire străină de preocupările lecției pe care nu o vor mai urmări și nu se vor alege cu nimic din ea. Execuția desenului la tablă silește pe propunător, vrând nevrând, să întoarcă spatele clasei, să n'o mai aibă sub ochiu — și prin aceasta nesocotește un principiu riscând toate consecințele, — principiul fundamental: a avea privirea tot timpul peste toată clasa, ca elevul să se știe supravegheat în fiecare moment. Unii dintre copii, caractere cu impresionabilitate mare, pot fi în așa măsură furiați de impresiile vizuale, încât intelectul lor rămâne inert, nu primește noțiunile ce se predau; ar urmări desenul ne mai fiind atenți la explicație. Copiilor nu le-ar rămâne în cazul acesta decât ceace-i mai puțin esențial din lecție, elementul vizual, desenul singur, care n'are rost fără elementul intelectual și afectiv, care-i partea principală. Greșala stă aici: din auxiliar schița desemnată pe tablă ar ajunge punctul esențial al lecției.

În domeniul celorlalte ramuri ale învățământului aceste lecțiuni și defecte de metodă nuscad cu prea mult valoarea desenului ca factor educativ. Învățământul religios însă mai comportă pentru desen și alte desavantaje, decât acestea de orin tehnic; se ridică aici obiecțiuni esențiale care reduc cu totul utilitatea acestui colaborator.

Le vom expune, tot așa, în linii generale. Catihetul în ora de religie trebuie să se strădu-

iască să schimbe atmosfera sufletească din clasă. Va face pe copii să se simtă ca în biserică, să vadă că ora de religie nu-i timp pentru preocupări obișnuite, profane, de toate zilele, cum se întâmplă în celelalte ore. Aci apare un preot și preoția-i slujba sfântă; se vorbește aci despre Dumnezeu, Iisus Hristos, Sfinți, Mucenici, despre rugăciune, Biserică, mântuire etc. Toate aceste cer o anumită atmosferă sufletească; este deplasat a vorbi despre ele într'un alt mediu decât unul cât mai spiritualizat, duhovnicesc. Strădania catihetului se va îndrepta din primul moment către acest țel: să înstăpânească în clasă atmosfera duhovnicească, evlavie, sfințenia.

De felul cum va reuși să realizeze și să menție condiția sfințeniei, depinde reușita trudei sale, nu numai reușita unei singure lecții, ci de aici se va vedea dacă elevii săi vor fi caractere morale, cu respect față de religie și biserică sau nu. Dacă din această vârstă fragedă, când copilul are o capacitate receptivă remarcabilă, impresionabilitatea fiind maximă, i-se imprimă în suflet respectul de cele sfinte, așa va rămâne; nimic nu va putea șterge — evlavie — această pecete divină din caracterul lui. Germenii atitudinii de zeflemea, irreverență și indiferentism tot acum se plămădesc, acolo unde catihetul n'a fost capabil să-i facă pe copii să fie pătrunși, în ora de religie, de duhul sfințeniei.

Pentru această atmosferă spirituală, divină, credem că desenul executat în clasă prezintă mai multe inconveniente: Nu toți catihetii au talent; sunt unii, și aceștia sunt cei mai mulți, care nu se pricep de loc în arta desenului. Cum vor putea să desemneze aceștia? Caricaturile lamentabile cu care vor umple tabla, figuri oribil executate vor stărui râsul și batjocura, vor fi caraghioase în urțișenia lor. Unde-i respectul pentru catihet și pentru ora de religie, în cazul acesta? Ilaritatea și caraghiosul nu sunt sub nici o formă compatibile cu spiritul orei de catehizație. Râsul spulberă nu numai evlavie ce este necesară în timpul lecției de religie, respectul ce trebuie să înconjoare totdeauna lucrurile sfinte, ci și orice urmă de seriozitate. Copiii vor vedea în ora de religie un timp pentru distracție în care preotul le face caraghioslăcuri pe tablă.*)

Își poate închipui oricine ce roade va aduce o astfel de lecție: momentan un jalnic fiasco, iar peste câțiva ani, cu câtă ironie își vor aduce aminte foștii elevi de desemele ce încercau să

reda scenele biblice, și această ironie își va resfrânge, chiar fără intenție, umbra asupra religiei în general.

Desemnul caraghios executat nu va avea urmare rea numai asupra lecției, stricându-i efectul de moment, asupra atmosferei din clasă; râsul și batjocura ce însoțește schița nu va rămâne numai la ea, ci se va resfrânge și asupra obiectului sau a scenei ce reprezintă. Gândiți-vă ce respect poate inspira cuiva scena biblică a Nașterii Domnului, a Botezului, a Înălțării, sau icoana cutărui sfânt, rău și defectuos redată prin desen. Copii nuse vor putea ridica sufletește la frumusețea simbolică a scenei, ci vor rămâne la impresia vizuală, văzând niște figuri hâde și vrednice de râs. Aceasta impresie desgustătoare se va imprima adânc în sufletul lor și va rămâne așa toată viața. Vorbim în orele de religie despre sfinți — despre lucrări sfinte — copilul crede în caracterul lor dumnezeesc, sfânt; știe că acestea toate sunt din altă lume decât lumea noastră, din lumea lui Dumnezeu și a sfinților, curată, unde numai gândul cel pur și neîntinat poate străbate. Toate aceste în sufletul său sunt înconjurate de respect, de mistică adorație. Văzând, însă, că ele se pot confecționa la repezeală cu ajutorul unor creioane colorate, va mai păstra el în sufletul său aceeași venerație pentru ele? Sau le va trece în rândul obiectelor obișnuite și nu le va acorda mai mult respect... În predarea învățământului religios nu trebuie să ne ferim de nimic mai mult decât de a da ocazie copiilor să și facă impresia că religia nu-i altceva decât lucru obișnuit, ceva de toate zilele ca și celelalte obiecte.

Prin aceasta distrugem în germene sentimentul religios, fără putință de redresare. Cultul sfinților, a icoanelor în deosebi este un factor primordial și de capitală importanță în dezvoltarea sentimentului religios. Pentru o icoană, pe care copilul o vede confecționată în fața lui și poate va încerca și el să o facă, mai are același respect, aceeași venerație? Credem că nu! Nu va mai respecta icoana; caracterul de sfințenie a scenei și a persoanei ce reprezintă icoana va dispărea pentru el.

Punând în cumpănă acum roadele ce le culegem, în predarea învățământului religios, din utilizarea desenului: sesizarea mai rapidă și mai temeinică, imprimarea mai puternică în memorie a noțiunilor predate etc. — precum și desavantajele de ordin tehnic, cât mai ales acele cu repercursiuni sufletești ce ajung până la distrugerea sentimentului religios în temelii sale, credem că rezerva și chiar atitudinea potrivnică desenului ca factor auxiliar în catehizație este îndeajuns justificată,

*) Observațiile acestea sunt foarte bine venite. Ele se pot referi nu numai la lecțiile de religie cu deseme caraghioase, inaugurate de revista „Amvonul” din București, ci și la lecțiile de religie cu deseme din Cartea de citire, cari toate poate că au aceeași paternitate. *Nota Red.*

Dacă desemnul își pierde pentru educația religioasă orice eficacitate și utilizarea lui nu este de recomandat, nu-i de condamnat, pentru acest motiv, arta plastică în general.

Este binevenită și, cum am spus mai sus, un ajutor ne prețuit, însă sub forma artei bisericesti, a icoanelor pictate și executate după norme bine stabilite, în care iconografia bisericii noastre este așa de bogată.

Catihetul nu va desemna pe tablă scenele despre care vorbește ci va îngriji ca la fiecare lecțiune să aibă icoana respectivă, ce o reprezintă. Aceasta icoană o va pune în față clasei, la vedere, sub o candelă aprinsă eventual și va căuta s'o învâluie cu cât mai multă atmosferă religioasă, de respect, de evlavie.

După ce va termina cu expunerea lecției o va aduce mai aproape și o va arăta în mod amănunțit copiilor.

Grija sa cea mare în tot timpul va trebui să fie aceea de a nu jigni prin vreun cuvânt sau gest sfințenia icoanei, ci din toată manifestarea lui să se vadă respectul, evlavia și venerația cu care o înconjoară. Din conduita lui copiii vor învăța mai mult decât din sute de lecții.

În felul acesta se vor împăca și cerințele intuiționismului și cele ale învățământului religios.

Prin introducerea icoanei — în catehizație — în lumea copiilor se rezolvă și o importantă problemă din capitolul misionarismului. Se face cel mai eficace *colportaj*. Preotul catihet nu se va mulțumi să arate școlărilor o singură icoană, ci își va face rost de mai multe iconițe, ori cât de mici și modeste, care să fie *copii după aceea care reprezintă scena, pe care le va distribui, în mod gratuit sau în schimbul unei taxe minime tuturor copiilor.*

Icoana are deosebită importanță în educația religioasă. Copilul pornește dela imagini, dela chipuri și își creiază în suflet lumea religiei din chipurile și icoanele ce-i stau sub ochi. Nu le vom permite să-și făurească ei, la voia întâmplării, imagini cu care să-și populeze lumea religiei, și nici nu le vom servi noi — prin desemn — material cu totul nepotrivit, zugrăvit în grabă de către un catihet neinzestrat, pe o tablă defectuoasă. Cum i-se va putea vorbi copilului despre iubirea, frumusețea, bunătatea sau puterea cea nemărginită a divinității, când el a văzut-o înfățișată sub chipuri cărora numai aceste calități nu li se pot atribui.

Prin prezentarea icoanei s'ar înlătura toate neajunsurile: mistica cultului sfinților n'ar fi spulberată ca în cazul desemnului, prezența icoanei n'ar mai da naștere la răs și scandal, și nu numai că n'ar impieta asupra atmosferei duhovnicești

a orei ci ar aduce o contribuție însemnată la spiritualizarea ei.

Artei i-se poate deschide cu entuziasm, larg, poarta învățământului religios, dar nu sub forma desemnului, ci a icoanei.

I. Ageu

Despre ce să predicăm?

La **Intrarea în Biserică a Născătoarei de Dumnezeu**, 21 Noemvrie 1941, să vorbim despre **legătura acestui praznic cu Nașterea Domnului.**

În V. T. părinții fără copii erau disprețuiți. În biserică stăteau mai jos decât ceilalți. Preotul nu primea darurile lor decât în urma tuturor. Nimeni nu mânca cu ei la masă, privindu-i ca urgisii de Dumnezeu.

Ioachim și Ana, bogați și de neam mare, fiind și ei fără copii erau deasemenea disprețuiți, dar nu încetează a se ruga lui Dumnezeu făgăduind că copilul primit îl vor închina Domnului. Când Fecioara Maria fu abia de 3 ani, însoțită de o mulțime de fecioare cu făclii aprinse, părinții o duseră la templu predând-o preotului Zaharia (tatăl lui Ioan Botezătorul). Acesta, luminat de Sf. Duh, recunoscând în Fecioara pe cea propovăduită de proroci, o introduse în Sfânta Sfințelor unde ea petrecu timp de 12 ani, hrănită de îngeri, până ce, la vârstă de 15 ani, fu scoasă și dată în paza dreptului Iosif, când arhanghelul Gavril îi binevesti Nașterea Mântuitorului.

Intrarea Preacuratei în Biserică a fost prefigurată în V. T. prin: a) introducerea *sicriului mărturiei* în cortul sfânt, când se făcu sfințirea altarului și cortul se umplu de slava lui Dumnezeu (Eș. 40 v. 2—10); b) băgarea *sicriului legii* în biserică zidită de Solomon și așezarea lui sub aripile celor doi Heruvimi (3. Imp. 8. v. 6—10); c) *ușa* cea din afară, dinspre Răsărit, *cea incuiată*, prin care va trece numai Domnul (Ezech. 44 v.1-3).

Născătoarea de Dumnezeu mai este asemănată cu: *cortul mărturiei* (Eș. 25 v. 8); *sicriul* (Iada) *mărturiei* (Eș. 25 v. 10), în care se găseau *tablele legii* (3 Imp. 8 v. 9), *năstrapa* de aur cu mana (Eș. 16 v. 38) și *toiagul* ce odrăslise (Num. 17 v. 8); *catapeteasma* ce leagă sfânta (pământul) de Sfânta Sfințelor (cerul. Eș. 26 v. 31); *cădelnița* și *sfeșnicul* de aur (Eș. 37 v. 17; 40 v. 5). Maica Domnului, care a sălășluit în sânul ei pe Mântuitorul lumii, este cu adevărat *Biserică nestrucată* năstrapă de aur ce a purtat *pânea vieții* (In. 6 v. 48), *toiag* ce a odrăslit pe *Mesia*, scară (catapeteasma) ce conduce omenirea la cerul împăcării, *sfeșnicul* de aur care a purtat *lumina lumii* (In. 8 v. 12), *norul luminos* din care a strălucit Domnul celor ce ședeau în întunerecul necunoștinței (Mt. 4 v. 16).

Aducerea Fecioarei Maria ca să petreacă în Biserică s'a făcut după planul lui Dumnezeu, cu scopul ca cea mai curată între femei să se pregătească pentru nașterea fără prihană a Mântuitorului lumii. Iată cum explică acest lucru imnologia în alcătuirile din Mineiu:

Fecioare (preînchipuind *ceeace va să fie*) purtând făclii merg înaintea *făcliei vii*, și o aduc în Sfânta Sfintelor, mai nainte arătând pe *raza cea negrăită ce era să răsară dintr'ânsa* (Hristos) și să lumineze pe ceice ședea în întunecul neștiinței.

Zaharia a primit-o ca pe o *vistieriz a Domnului*, ca o *jertfă* fără prihană, ca o *tămâie spre bun miros*, și ca un *rod duhovnicesc al dreptilor* (Ioachim și Ana).

Astăzi *Biserica cea vie* a marelui Impărat, în biserică intră ca să se gătească Lui spre dumnezească sălășuire.

Biserica ceeace a înăput pe Dumnezeu, în biserică Domnului se aduce, să se sfințească spre sălășuirea Impăratului tuturor.

Ceeace ești *casa Darului*, întru care sunt puse vistieriile lui Dumnezeu cele negrăite, în biserică te-ai împărtășit dulcelei celei nestrucate.

În biserică lui Dumnezeu ai intrat ca o prea curată Biserică, și în Sfânta Sfintelor, fiind curată, ai intrat a te sălășlui.

Mielușeaua lui Dumnezeu cea nespurcată și porumbița cea neîntinată, Cortul cel de Dumnezeu încăpător, sfințenia slavei, în cortul cel sfânt a locui a ales.

Ușile bisericii se deschid celei ce este *Ușa Domnului*, iar nouă *ușă de mântuire*.

Dumnezeeștile semne ale încredințării nașterii tale mai presus de mințe (a Mântuitorului) se scriu, Curată Fecioară, astăzi întru Duhul Sfânt în biserică lui Dumnezeu.

Cu cerească pâne fiind hrănită (cu credință) Fecioara în biserică Domnului, a născut lumii pe Cuvântul, *pânea vieții*, căruia, ca o Biserică aleasă și cu totul fără prihană, mai nainte te-ai logodit prin Duhul cu taină, Mireasă făcându-te lui Dumnezeu și Tatălui.

Pre Tine *stema cea împărătească* primindu-te biserică, s'a luminat și la cele mai bune a trecut (înnoirea lui Adam), văzând întru Tine împlinirea celor mai nainte zise.

Făclie purtătoare de lumină s'a aprins și primăvara cea veselă (a mântuirii) a răsărit astăzi, pentru că razele *Darului* (Hristos) au strălucit când a intrat Fecioara în Biserică lui Dumnezeu.

David a avut viziunea acestei Intrări în Biserică, cu alaiul fecioarelor (Ps. 44 v. 16-18) și a văzut pe Maica Domnului ca o împărăteasă, împodobită cu podoaba faptelor bune, stând dea dreapta Fiului în cer (v. 11).

Intrarea în Biserică este praznicul pregătitor al Bunevestiri, iar acesta prevestitorul Nașterii Domnului. În aceste trei praznice Sf. Fecioară Maria se învrednicește cu adevărat a se numi Născătoare de Dumnezeu. Curățită de orice prihană, Maica Domnului primește astăzi a fi Biserică sfințită, scaun, pat și luminată sălășuire a Celui Preaînalt.

Numele „Maria“ înseamnă *steaua mării*. Ca o stea călăuzitoare, celor ce vâslim pe marea agitată a acestei vieți, Fecioara Maria, oglinda strălucitoare a fecioriei și a tuturor virtuților, ne luminează calea spre Răsăritul cel de sus.

*

În **Duminea 26 după Rusalii**, 23 Noemvrie 1941, să vorbim despre **primejdiile bogăției**.

Pilda cu bogatul nebun (Lc. 12 v. 16-21) ne arată că între felul de viață și moartea omului este o strânsă legătură, fiindcă moartea petcluește această viață.

Viața bogatului se împarte între *plăcerile și grijile* lui lumești. Prin alipire la plăceri bogatul nu mai e al lui Dumnezeu, iar alergarea după afaceri îl împiedecă să fie al său. Amândouă îl fac nesimțitor pentru necazurile altora. Moartea se apropie pas cu pas și sosește pe neașteptate. Abia atunci bogatul nesimțitor și necruțător față de alții se deșteaptă ca dintr'un somn, dar e prea târziu pentru a se smulge deodată din lanțurile ce-l țin în sclăvie. El intră în vecinicie cu sufletul nepocăit.

Bogăția este o primejdie pentru inima omului din 3 pricini: pentru dorința de a o *stăpâni*, de a se *desfăta* cu ea, și de a *i-se preda* ei cu totul.

E o greșală a se crede că *stăpânind* o bogăție cineva scapă mai ușor de patima sgârbeniei și că inima lui s'ar simți mai liberă. Dimpotrivă, bogatul e mai neîmpăcat cu orice pagubă, decât săracul cel mai lipsit. Fiecare pârțică de avere e legată cu câte un fir de inima lui și pierderea ei îi pricinuește aceeași durere ca smulgerea părului din cap. Inima bogatului e robită de mai multe lanțuri și stă sub o povară mai mare.

Chiar și *desfătarea* bogăției este o primejdie. Legarea peste măsură a inimei, de cele dealtcum îngăduite, o înstreinează de Dumnezeu, fiindcă nimeni nu poate sluji la doi Domni (Mt. 6 v. 24). Cine și pierde cumpătul în cele plăcute, acela ușor alunecă și la cele oprite. Inima lăsată în voia plăcerilor începe apoi a se răsvrăti în fața celor oprite.

Predarea de sine cu totul bogăției, naște în inimă cele mai felurite păcate. Ne-am îngrozi dacă am putea privi în inima unui: Nabucodonosor, Nero sau Domițian. Uitarea de Dumnezeu și gândul de a nu mai avea nimic deasupra ta care să te rețină, a dat naștere la viții nemaicunoscute,

la voluptățile cele mai rafinate și la orgii fără de nume.

Sunt două feluri de păcate — zice fer. Augustin. Unele se nasc din sărăcie, altele din belșug. Cele dintâi sunt timide și servile. Săracul dacă fură se ascunde, și tremură când e descoperit. El nu îndrăznește a-și apăra fărădelegea. Păcatele născute din bogăție sunt însă pline de mândrie, îndrăznețe, ce vor nu numai să iasă la lumină spre a fi văzute și admirate, ci chiar insultă bunul simț timbrându-l ca lașitate. Lipsa de pedeapsă le face să îndrăznească totul. Celce a uitat pre Dumnezeu, judecata Lui și moartea, crede că și acestea l-au uitat pre el. Moartea însă vine pe neașteptate, spre a pune capăt fărădelegilor și a face început ispășirii.

E o nebunie a se crede că, — fără o minune — pocăința grăbită, de pe patul de moarte, poate smulge inima într-o clipită din toate legăturile păcatului. Un om nou nu se formează deodată. Convertirea pe patul de moarte, întipărită numai pe buze, pe față, sau în mintea spăimântată, nu schimbă inima și cu atât mai puțin conștiința. Incepută prea târziu îi lipsește timpul de a lucra pocăința inimei.

Grijile bogăției nu mai lasă timp pentru îngrijirea sufletului. Ceasurile, zilele și anii bogatului trec prea repede și în vâltoarea lor *marea chestiune a mântuirii* rămâne mereu amânată pentru timpul morții, când apoi totul e prea târziu. Profetul Ezechiil descrie sguduitor apropierea sfârșitului, ce bate la ușă și cheamă la judecată. Ziua răsbunării se apropie. Ceice au socotit teama ca zădarnică și amenințările Domnului ca îndepărtate își văd acum toate fărădelegile scrise pe frunte. Judecătorul s'a așezat pe scaunul de judecată, dar ei nu și-au putut pregăti încă apărarea (Ezech. 7 v. 3—27). Zadarnice vor fi atunci suspinele amare după anii pierduți fără pocăință.

Sf. Apostol Pavel numește pe oamenii cei iubitori de sine, „neînduplecați (cruzi), fără iubire și milă“ (2 Tim. 3 v. 2—5). La început s'ar părea că alipirea cea oarbă a bogatului de plăceri nu ar putea fi *crudă și răufăcătoare*. Desfătarea naște în bogați dorința de a se încununa cu flori de trandafir, până nu se vestejesc (Ințel. lui Sol. 2 v. 8). Ei invită toată lumea să ia parte la desfătarea lor (v. 9). Petrecerea lor însă e plină de gânduri negre, care se dau pe față prin sfatul lor de a asupri pe cel drept, care le stă în față, și de a nu avea milă de văduve și de săraci, care par'că n'ar avea alt rost în viață decât a le servi ca pradă. Tăria lor le este lege iar cel slab nu-lie de nici un folos (v. 10—12). Iată cruzimea bogăției. Bogatul nemilos își închide urechile la plângerea aproapelui, inima la compătimirea lui, și

mânile la ajutorarea lui. În sufletul bogatului, unde rațiunea și-a pierdut stăpânirea, iar legile nu mai au putere, mândria, sgârcenia și celelalte patimi strigă în cor: Nu avem destul! Mai dați-ne! (Prov. 30 v. 15). Acest strigăt al nesațiului din lăuntru nu lasă să se audă glasul săracului. Bogatul nebun își închipue că el este totul. „Eu sunt, și nu este altcineva afară de mine“ (Is. 47 v. 10). Se face pe sine Dumnezeu, uitând pe Celce a zis: „Eu sunt Cel ce sunt“ (Eș. 3 v. 14).

Dar vine moartea să pună capăt nelegiuirei. Nici prietenii, nici doctorii, nici mulțimea slugilor nu mai pot fi de folos în ziua strâmtorării. Omul rămâne singur cu faptele sale în fața vecinicii. „Așa se întâmplă cu cel ce-și adună comori sieși, iar pentru Dumnezeu nu se îmbogățește“ (Lc. 12 v. 21).

„Noi n'am adus nimic în lume, totașa cum nici nu putem să scoatem ceva din ea afară. Ci având de mâncare și îmbrăcăminte, cu acestea fi-vom îndestulați. Ceice vor să se îmbogățească, dimpotrivă, cad în ispită și în laț și în multe pofte nebunești și vătămătoare, ca unele care cufundă pe oameni în pierzanie și în osândă“ (1 Tim. 6 v. 7—9).

Informațiuni

■ **P. S. S. Părintele Episcop Andrei**, însoțit de *PP. SS. Vasile al Timișoarei și Nicolae al Beiușului*, în 13 Nov. c. au călătorit la Sibiu, pentru a participa la ședințele sinodului mitropolitan.

■ † **Dr. Ațanasie Brădean**, bunul și cunoscutul medic arădan, s'a știns din viață la 12 Nov. c. în locuința sa din Arad. Regretatul dispărut, înainte de războiul mondial a fost medic de circumscripție la Radna, apoi după unire a trecut medic șef al județului Arad, până înainte cu câțiva ani, când s'a pensionat. A fost deputat eparhial și medic al Academiei Teologice până la finea anului școlar trecut, când din cauza suferinței a demisionat.

Moare în vârstă de 74 ani. Lângă catafalcul lui au făcut servicii pe rând toți profesorii și au cântat studenții Academiei Teologice. A fost un suflet bun, blând și iubit de toți ceice l-au cunoscut. Inmormântarea i s'a făcut la Radna în 14 Nov. c. În numele Bisericii și Academiei Teologice în special pe care a servit-o defunctul cu devotament, a vorbit P. C. S. Părintele Rector Dr. N. Popoviciu.

Dumnezeu să-l ierte și odihnească în pace.

■ **Profesorii** dela Facultatea de teologie din Iași, desființată, au fost repartizați la Facultățile de teologie din București și Cernăuți, și încadrați cu titlurile și drepturile câștigate, după cum urmează:

La Facultatea de teologie din București:
Pr. profesor Gr. Pișculescu la catedra vacantă de exegeza Vechiului Testament.

D. prof. I. Savin la catedra de apologetică și dogmatică, pe care o va dubla.

Arhim. prof. Iuliu Scriban la catedra de teologie practică, pe care o va tripla.

D. prof. T. Bulat la catedra de istoria bisericii universale, pe care o va dubla.

Arhim. asistent Nica Antim ca asistent la catedra de teologie practică și

Pr. asistent Haralamb Cojocaru ca asistent la catedra de drept bisericesc.

La Facultatea de teologie din Cernăuți:

Pr. profesor Valeriu Iordăchescu la catedra de teologie morală pe care o va dubla.

D. prof. Popescu-Prahova la catedra vacantă de drept bisericesc.

D. prof. C. Tomescu la catedra vacantă de istoria bisericii românești.

Pr. profesor Cicerone Iordăchescu la catedra de istoria bisericii universale și patrologie, pe care o va dubla și

Pr. asistent A. Ciurea ca asistent la catedra de istoria bisericii românești.

■ **Meditațiile pentru intelectuali, inaugurate de P. S. S. Părintele Episcop la Arad, în postul Nașterii Domnului, se vor ține anul acesta de P. C. Prot. Dr. S. Șiclovan, în aula Academiei Teologice în fiecare Sâmbătă la ora 18.**

Cea dintâi va fi ținută Sâmbătă în 22 Nov. 1941.

Nr. 5112/1941.

Comunicat

Comunicăm, în copie, pentru luare la cunoștință ordinul On. Minister al Cultelor Nr. 241272/1941.

Copie: Ordin circular, Nr. 241272/1941. Prin Decretul — lege Nr. 2845/1941 publicat în Monitorul Oficial Nr. 242 din 12 X. 1941, salariile tuturor funcționarilor publici au fost majorate, așa cum se specifică în tabelele anexate legii și anume cu începere dela 1 Octomvrie 1941.

Efectuată în plin război când resursele financiare ale Statului sunt mult diminuate, în timp ce nevoile sunt din cele mai mari și când toate eforturile trebuie să fie închinat în primul rând apărării naționale, această majorare a salariilor funcționarilor publici, chiar dacă nu reprezintă o remediere integrală a neajunsurilor pe care le-a prezentat până acum bugetul Statului în ce privește plata salariilor, oglindește însă grija deosebită pe care Guvernul o poartă acestei clase în ajutorul căreia a înțeles să vină, cu toate sacrificiile pe cari le necesită acordarea acestor sporuri, care totalizează numai pentru șase luni (1 Octomvrie — 31 Martie) 2½ miliarde în plus pentru bugetul Statului.

Este posibil ca măsurile fixate prin acest Decret să nu satisfacă integral nevoile anumitor grupuri de salariați, dat fiind că posibilitățile bugetare au fixat o anumită limită în așezarea noilor salarii și că nici n'ar fi fost cu putință ca, printr'o singură legiuire, să se pună ordine absolută în acest domeniu al salarizării, în care a domnit până acum un permanent desechilibru.

Deaceea, paralel cu această majorare a salariilor, Guvernul a legif-rat „stabilizarea prețurilor“ care are de scop să asigure claselor cu venituri fixe un minimum de existență pe baza noilor salarii, iar în cece privește eventualele corecturi pe care le-ar comporta noul regim al salariilor, Ministerul Finanțelor va întreprinde studii complementare, în vederea unei eventuale remedieri a salarizării diferitelor grupuri în interiorul aceluiaș corp, sau chiar prin acordarea unor sporuri ce s'ar constata că se cuvin unor categorii speciale de salariați publici.

Această reformă a salarizării, înfăptuită în împrejurările de față, însoțite de fixarea unui regim de stabilizare a costului vieții și cu studierea nevoilor și posibilităților de rectificare a unor situațiuni care n'au putut fi în întregime rezolvate prin Decretul amintit mai sus, toate acestea înfățișează deosebita atențiune cu care Guvernul cercetează situația funcționarilor publici, care rămân astfel datori să dovedească prin munca lor neprecupețită că merită, în adevăr, toată această grijă ce li-se poartă. Ministrul Culturii Naționale și al Cultelor, General ss. R. Rosetti“.

Arad, la 10 Noemvrie 1941.

Consiliul Eparhial.

Concurs

Pentru îndeplinirea postului de *canonarh* (*crâșnic, sfăt.*) al bisericii catedrale ort. rom. din Arad, se publică concurs cu termen de 30 de zile socotite dela prima publicare.

Reflectanții trebuie să fie de cel mult 30 de ani etate, cu cel puțin 4 clase primare, cu diplomă dela Școala de cântăreți bisericești din Arad, să cunoască la perfecție melodia cântărilor bisericești din Eparhia Aradului.

Cererile vor fi adresate consiliului parohial ort. rom. Arad și trimise oficiului parohial ort. rom. Arad, Str. Mețianu 16. La cerere se vor anexa: actul de naștere dela oficiul stării civile, actul de botez dela oficiul parohial, certificatul școlar, diploma de cântăreț bisericesc, dovada că are vârsta de minimum 21 ani și că a satisfăcut legii de recrutare, actul de căsătorie civilă și actul de căsătorie bisericească (dacă este căsătorit), actele de naștere dela oficiul stării civile și actele de botez dela oficiul parohial pentru copii (dacă are).

Retribuțiunea canonarhului este: salariul de cântăreț din bugetul statului dela data când Ministerul Cultelor va ordonanța salariul, întregirea din bugetul parohiei Arad, locuință, 2 st. lemne defoc anual, parte din stole.

Din ședința consiliului parohial ort. rom. din Arad, ținută la 30 August 1941.

Nicolae Stanciu Protopop Florea Codreanu
notar. președinte.

Nr. 4304/1941. Aprobata în ședința Consiliului Eparhial dela 26 Septemvrie 1941.

† Andrei
Episcop.

Sava Tr. Seculin
consilier, referent eparhial.